

Oljenedtur og lønnsdannelse

Ragnar Nymo

Samfunnsøkonomisk analyse; Økonomisk institutt, UiO



10. Mars 2015

Hollandsk syke til Norge?

10.02.2014 Oslo Xian Li / TNP

Can Norway Escape from Dutch Disease?

Financial Times asks whether Norway is trapped into what is commonly known as Dutch disease, due to its strong oil industry.



Photo: CClark360

Recommended

With a strong economy, an effective welfare system and social democracy, Norway is considered one of the world's most well-functioning and stable countries in the world. From 1960s, discovery and exploitation of petroleum and natural gas reserves in North Sea has been the main driving force of the economy, leading to a 760 billion oil fund and large petroleum industry today.

Yet, some people see other things beyond present

Keep Updated with the Latest News and Feeds, Follow Us on Facebook

THE NORDIC PAGE Norway

5,422

Latest News

- Nederland på 1960-tallet: Veksten i gassproduksjonen reduserte annen eksport.
- Det ble frykt for deindustrialisering.
- Men problemet ble kortvarig.
- Tidlig på 1970-tallet begynte vareeksporten å øke, og har i grunnen ikke utgjort noe problem siden.
- Den første pasienten ble altså lett angrepet, men navnet har blitt hengende.

Men er det en sykdom?

- De som ikke vil underskrive diagnosen synes å mene at fall i tradisjonell eksport er en uunngåelig konsekvens av å “ta ombord” en ny og høyprofittabel næring, ingen samfunnsmessig skade skjer.
- Motsatt, den del av litteraturen som ser på Hollandsk syke som et problem, peker på skadevirkningene av overføring av ressurser til oljesektoren.
- Men da først og fremst fra “high-tech” industrier til relativ enkel pumping av olje og gass. Og dette er jo litt fremmed for oss nå.

Oljepengebruk og ressursvridning

- I Norge har myndighetene blitt kritisert for å ha vært snevert opptatt av bruken av oljepenger over statsbudsjettet
- Og for lite opptatt av *ressursvridningseffekten*.
 - oljesektoren kan oppnå lønnsnivåer og profitttrater som resten av økonomien ikke kan matche.
 - En betydelig andel av BNP i Faslands-Norge er etterhvert basert på leveranser til oljeselskapene—Debatten om *to-delingen* av norsk fastlandsøkonomi
- Dermed kan sårbarheten ved et oljeprisfall være stor—selv om oljepengebruken ikke påvirkes pga “Oljefondet”

Lønnsdannelsen og oljedetour

- Hva kan lønndannelsen bidra med i en slik situasjon?
- Forverre sårbarheten, eller redde dagen' gjennom intern devaluering (1990-tallet)?
- Hva er de samlede makroeffektene av mange år med lønnsmoderasjon?

Dagens innledere:

- Arent Skjæveland, Avdlingsdirektør i Finansdepartementet
- Lars Haukås, Prosjektdirektør, Spekter
- Roger Bjørnstad, Senter for lønnsdannelse